

Portret van majoor W.P. Landzaat

Door dr. J.P. Sigmond (m.m.v. F.A.Th. Smits)

Op 26 januari 1995 werd een schilderij, voorstellende de majoor Willem Pieter Landzaat, aan het museum geschonken.

Majoor Landzaat was in de meidagen van 1940 op de Grebbeberg bij Rhenen commandant van het 2^e bataljon van het 8^e Regiment Infanterie. Toen de Nederlandse troepen gedwongen waren hun stellingen op te geven en zich terug te trekken, bleef Landzaat zich tot het uiterste verzetten. Hij sneuvelde in de directe nabijheid van zijn commandopost bij de ingang van het dierenpark Ouwehand. Voor zijn moedig optreden is hij na de oorlog onderscheiden met de Militaire Willemsorde 4^e klas.

Reeds op 16 of 17 mei reisde mevrouw Landzaat die in 's-Gravenhage verbleef naar Rhenen en zij trof als eerste het deels verbrande overschot van haar man aan. Van de zegelring was het goud gesmolten maar de steen heeft zij meegenomen. Nog tijdens de oorlog heeft zij de grond waar de commandopost gevestigd was, gekocht. Zij bouwde er een woonhuis en in de tuin op de plaats waar zij de stoffelijke resten van haar man had aangetroffen plaatste zij een vogeldrinkbak. In de voorgevel van het woonhuis dat inmiddels aan het dierenpark is verkocht, heeft zij door dezelfde kunstenares die het portret geschilderd heeft, een tegeltableau laten aanbrengen, dat verwijst naar de slag op de Grebbeberg. De drinkbak is later op het familiegraf op de gemeentelijke begraafplaats te Rhenen geplaatst.

Het schilderij (olieverf op doek, 50 x 80 cm.) is kort na de oorlog vervaardigd door de schilderes L. Bombeeck-Landzaat die een volle nicht (dochter van zijn broer) van de majoor was en hem persoonlijk goed heeft gekend. Naast haar persoonlijke herinnering heeft zij gebruik gemaakt van foto's.

De majoor is afgebeeld tegen de achtergrond van de Grebbeberg. Hij is gekleed in het geklede tenue van majoor van het wapen der Infanterie. Op zijn linkerborst draagt hij de Militaire Willemsorde 4 (1946), het Oorlogsherinneringskruis (1947), het Officierskruis en het Mobilisatiekruis 1914-1918. De in 1946 en '47 toegekende medailles zijn later door de kunstenares bijgeschilderd. Aan de rechterhand draagt hij de hierboven vermelde zegelring. Curieus is de sabel. Het is namelijk een Duits officierssabel. Toen de kunstenares het schilderij vervaardigde, beschikte zij niet over een Nederlands officierssabel als voorbeeld. Om nog onopgehelderde redenen kon zij wel beschikken over de officierssabel van General der Flieger F.H. Christiansen, tijdens de Duitse bezetting van de Duitse troepen in Nederland, zodat Landzaat hier afgebeeld is met een Duits sabel dat waarschijnlijk aan Christiansen heeft toebehoord. Deze gegevens zijn afkomstig uit een brief die door mevrouw Landzaat in 1954 is opgeschreven en die bestemd was voor de directeur van het Legermuseum. De brief is ongeopend gebleven tot de overhandiging van het schilderij met de brief op bovengenoemde datum plaatsvond door de heer G.W. Landzaat.